Expressens telefonnummer: rikssamtal 22 48 20, lokalsamtal 22 48 00

EXPRESSEN

Största kvällstidningen

NUMMER 60 - 1952
2583 FRÅN STARTEN

TEL. 22 48 00 ★ LÖRDAGEN 1 MARS ★ PRIS 25 ÖRE

PÅ TÅG OCH BATAR 5 ÖRE DYRARE PRIS

Rekordartat pådrag gav snabbt resultat

• I buss färdades de räddade från Åre till sin förläggning i Ångarna. Alla välbehållna men också uttröttade av nattens strapatser.

DE 22 FUNNA INGEN SKADAD

De försvunna skolynglingarna från Malmö och deras två ledare, kapten Alvar Medin och kamrer Gustav Sandgren, återfanns i morse klockan 6. Gruppen hade tillbringat natten i Åreskutans toppstuga, och alla var vid god vigör.

Det var en patrull på tre man med Göte Malmsten som ledare, som efter att i fyra timmar ha kämpat mot den 20 sekundmeter hårda fjällstormen nådde fram till Toppstugan och där återfann de saknade.

En av patrullens medlemmar återvände omedelbart med till Åre, dit glädjebudet nådde klockan 7.45.

Det har varit det största spaningspådrag som förekommit i den jämtländska fjällräddningstjänstens historia med sju patruller på tillhopa 30 man.

Vid 9-tiden anlände ynglingarna och ledarna till Åre, där de hälsades välkomna av de 19 ynglingar från samma skola som inte deltog i gårdagens fjällbestigning.

Sidorna sex och sju

★ **VÄDRET:** *Det klara vädret med förstatt kyla stannar kvar en tid i så gott som hela landet. Endast fjälltrakterna får en del snöbyar. Temperaturen i morse: Växjö —3, Stockholm —6, och Härnösand —7 grader.* ★

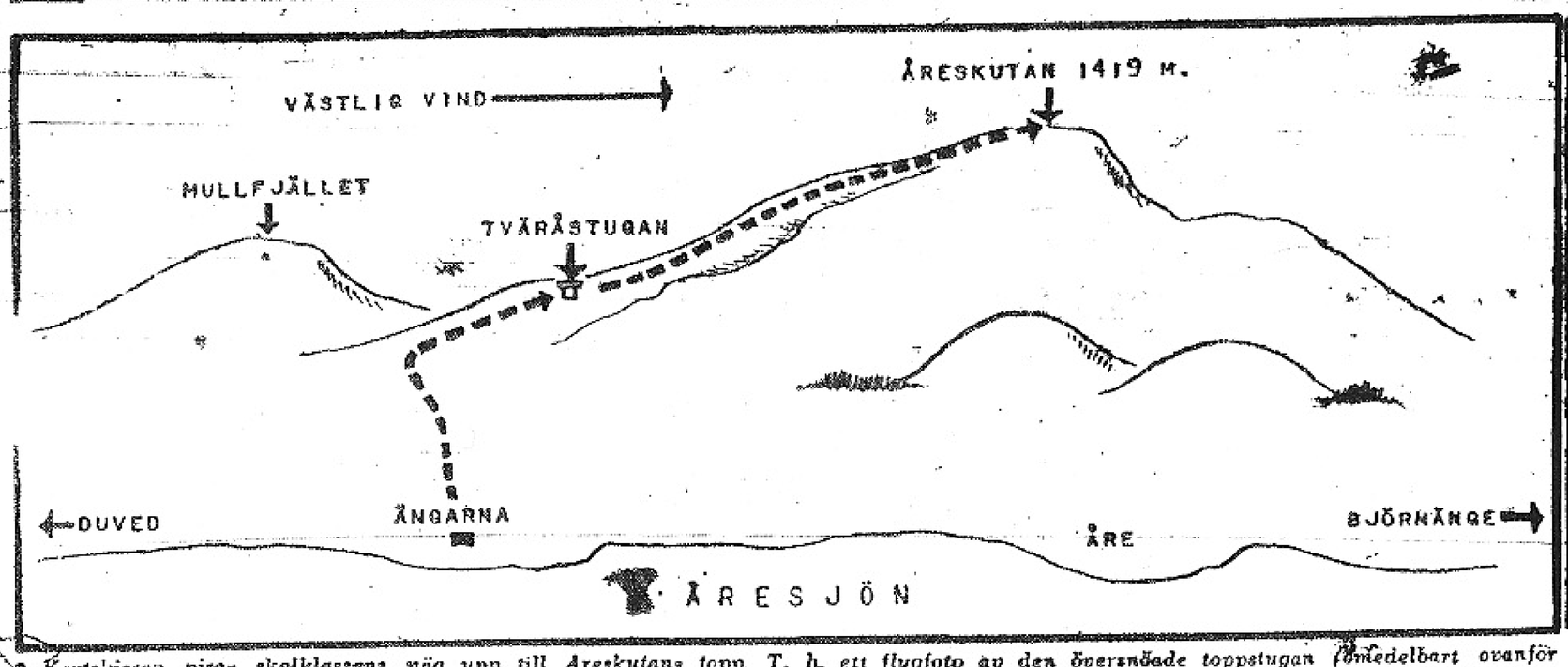

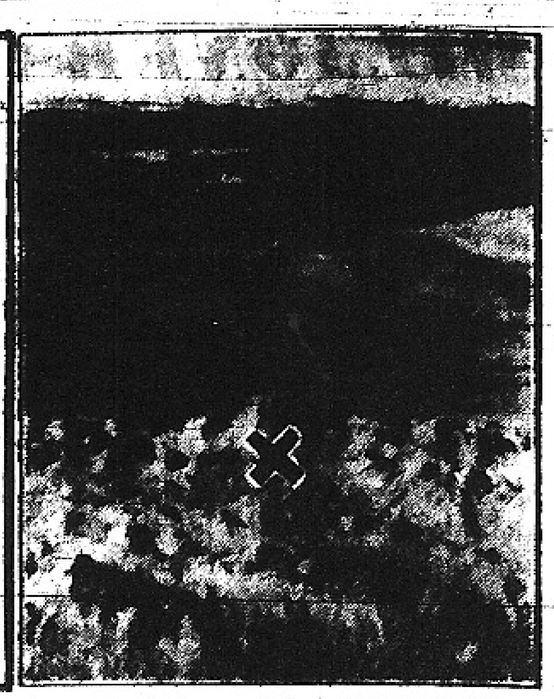

Kartskissen visar skolklassens väg upp till Areskutans topp. T. h. ett flygfoto av den översnöade toppstugan (omedelbart ovanför krysset). Bilden godkänd för publicering av Försvarsstaben.

JÄTTELIKT PÅDRAG GAV SNABB RÄDDNING

Skolklassen i fjällen hittad

Glädjebud ut över landet från Åreskutan i morse

FRÅN EXPRESSENS UTSÄNDE MEDARBETARE

Tidigt i morse återfanns de 20 skolpojkar och deras två ledare från Malmö som sedan i går varit efterspanade på Åreskutan av det största pådrag som fjällräddningstjänsten någonsin åstadkommit i dessa trakter.

Kl. 7.45 fick den uttröttade spaningsledningen i Åre glädjebudet — det var en patrull som kl. 2.30 i natt startade mot Toppstugan som funnit den försvunna gruppen. Omedelbart efter upptäckten återvände en man för att rapportera och en stund senare startade hela gruppen i god vigör återfärden nedför fjället.

Budet om räddningen kom i lagom tid för att hejda ytterligare ett stort pådrag — från Frösö flygflottilj skulle flygspaning just inledas och från Östersund hade det militära räddningsdetachementet anlänt till Åre efter ett brådstörtat uppbrott från förläggningen i natt.

Räddningspatrullerna har utfört ett jättearbete under natten, speciellt den patrull som fann skolgruppen vid 6-tiden i morse. Denna patrull — den är på tre man under ledning av Gösta Malmsten från Åre — gav sig i väg kl. 2 i natt i rykande snöstorm. Tidigare hade spaningsledaren, major Olle Rimfors, inte vågat sända upp ens erfaret ortsfolk mot Toppstugan i det arusla vädret.

I fullständigt mörker och med snön piskande i ansiktet arbetade sig 3-mannapatrullen uppför Åreskutan mot Toppstugan — "den är som ett knappnålshuvud på ett stort golv", säger major Rimfors. Färden som i vanliga fall tar på sin höjd två timmar varade för nattpatrullen i drygt fyra timmar.

I Toppstugan återfanns mycket riktigt den eftersökande gruppen på vilken det inte gick någon nöd. Nästan omedelbart efter upptäckten återvände en av patrullmännen till Åre för att rapportera och en stund efter honom startade de två övriga i patrullen for att föra de andra i säkerhet nedför fjället.

Nöjd och glad

Kl. 8.30 i morse talade major Rimfors med Expressen. Han är trött efter en vaknatt vid telefoner och kartor, men han är nöjd och glad.

— Vi fann dem på den enda punkten som kunde vara naturlig, säger han. Vi började i går eftermiddag med att söka igenom terrängen, men jag ville i det längsta spara med att sända någon patrull till Toppstugan — vädret var så pass hårt att man drog sig för att sända ut erfaret folk från fjällen. Vid 10-tiden fick vi besked av några återvändande turister att de mött gruppen — i varje fall hade de skymtat den i snöyran — på väg mot Toppstugan. De mötande hade uppskattat avståndet till Toppstugan till omkring 1 kilometer.

Detta var dock i och för sig inga garanti för att gruppen skulle finna stugan i den snöyra som rådde. Från olika platser runt fjället sände vi därför även i fortsättningen ut patruller med radioförbindelser.

Ingen telefon

Två gånger sökte vi under eftermiddagen och natten nå fram med patruller till Toppstugan, men detta visade sig vara omöjligt i stormen. Telefonförbindelse finns inte heller dit upp — trots alla vackra ord om nödvändigheten av att effektivisera räddningstjänsten i fjällen.

Sammanlagt hade vi under natten ute 7 patruller med omkring 30 man, men först kl. 2 i natt kunde vi få i väg en patrull som hade förutsättningar att nå fram till toppen.

Under morgonen hade vädret lugnat sig betydligt, och nedfärden för Malmöpojkarna och deras två ledare kunde genomföras utan svårigheter.

När räddningspatrullen startade i natt var det inte lika gynnsamma förhållanden — vindstyrkan uppskattades till över 20 sekundmeter, och temperaturen hade sjunkit till under 15 grader. Det anses av ortsbefolkningen och fjällexperter som en utomordentligt föraktm prestation av 3-mannapatrullen, som under Gösta Malmstens ledning lyckades genomföra färden upp till toppen.

Varningar

De återfunna pojkarna anlände till Åre och spaningsbokkvarteret vid 9-tiden i morse där erfaret folk hade en del beska saker att säga om tilltaget att trots varningar i går fortsätta upp mot fjället. Ledare för gruppen är gymnastikläraren, kapten Alvar Medin, och kamrer Karl Gustav Sandgren.

I nehavaren av Lillåsstugan, som gruppen passerade vid 11-tiden i går förmiddag, hr Wilhelm Bagge, berättar för Expressen att han allvarligt uppmanat gruppens ledare att inte gå längre. Vädret var redan då i sämsta laget. Efter en kort överläggning beslöt emellertid gruppen att fortsätta..

Glädjebudet

Rektorn för Malmö högre allmänna läroverk, Salomon Kraft, mottog kl. 8 i morse genom Expressens Malmöredaktion glädjebudet att alla de 20 saknade eleverna från hans läroverk och deras två ledare återfunnits vallehållna i Areskutans Toppstuga. Rektor Kraft, som knappast har fått en blund i ögonen i natt, började omedelbart sedan han fått budet att ringa runt till alla föräldrar till de saknade.

2 flygplan stod klara för start

Det spaningsuppbåd som hela natten sökt efter de 20 skolynglingarna från Malmö och deras två ledare är det största som mobiliserats i fjällräddningens historia. Sju räddningspatruller av vant fjällfolk, sammanlagt ett 20-tal man under major Olle Rimfors kommando har varit i verksamhet och genomkorsat terrängen runt och på Areskutan. I en av patrullerna deltog signalister från S 1 med full signalutrustning och flera av patrullerna har haft vessler och pulkor. Ytterligare räddningspatruller, bl. a. från Jämtlands fältjägarregemente, har hållit sig beredda att rycka ut. På Frösön stod i dag på morgonen ett par flygplan från F 4 klara för start, då budet kom om att den försvunna skolresegruppen återfunnits.

Högst uppe på Skutan, på den plats som pilen visar, ligger den insnöade stuga, som pojkarna hittades i.

Världens enda readrivna vindtunnel för flygprov snart körklar hos Saab

Av AKE SKOOG

LINKÖPING (Expressen). Det råder något av julaftonstämning bland de skickliga flygteknikerna vid Saab i Linköpin. Man har nämligen nu kommit så långt med sin nya vindtunnel att motorerna på fredagen för första gången kunde provköras. Tunneln, som är den modernaste och den enda i sitt slag i världen — den drivs av fyra reamotorer —, beräknas kunna tas i bruk redan om en månad, en dag som kommer att bli en betydelsefull milstolpe för den svenska flygplanssmedjan.

Vindtunnlar har ju funnits i många år, och det är således ingen direkt revolutionerande anläggning som ingenjörerna Åke Anderberg och Nils Bohlin skapat under forskningschefen ingenjör Frid Wänströms ledning, men för Saabs vidkommande betyder den nya miljonanläggningen en oerhörd tidsvinst vid konstruktionen av de nya flygplanstyper för överljudshastigheter som man för närvarande arbetar med för flygvapnets räkning.

Man kan nu i stort sett göra alla prov och mätningar som behövs för att få fram den lämpligaste utformningen av de fantomsnabba luftvidundren, och man räknar med att kunna förkorta "havandeskapet" för de nya typerna avsevärt — J 29 t. ex. hade hela fem år på nacken innan den kunde anses färdig för tillverkning.

Enorm vindhastighet

De aerodynamiska prov för överljudshastigheter — man kan få upp en vindhastighet på 1.530 km/tim. i den nya tunneln — som Saab således i fortsättningen kan göra själv ligger till grund för flygplanskroppens slutgiltiga yttre utformning. Man tillverkar en liten modell av det tilltänkta flygplanet, och denna modell, som görs av specialhärdat stål, placeras in i hjärtat av den 50 meter långa tunneln.

Genom de fyra reamotorerna skapas den behövliga luftströmmen, och tack vare mätrummets inre utformning och slipning kan man på bl. a. optisk väg göra alla mätningar av strömbilden, belastning, lyftkraft etc. och skapa exakt den plantyp som lämpar sig bäst för dessa hart när ofattbara hastigheter.

Tidigare har alla dessa tunnelprov måst utföras vid flygförvaltningens anläggning i Ulvsunda — nu kan den nya tunnelchefen, ingenjör Anderberg, betydligt snabbare ge konstruktörerna de värdefulla provresultaten.

Då man med fog förutsett ett väldigt buller från de fyra reamotorerna byggdes dessa in i ett ljudisolerat rum — i annat fall skulle man inte ha kunnat arbeta vid tunneln —, men trots att man ligger ganska långt ifrån bebyggelse och endast kan köra 10—15 minuter åt gången, torde anläggningen bli en ny ljudsensation för den del av Linköping som ligger i närheten. Man tror sig dock ha eliminerat det värsta oljudet, och några prov görs inte nattetid.

Nya Kungsträdgården på vårexpo
Stort intresse för idétävlingen

Idétävlingen om Kungsträdgårdens nydaning har mötts med det intresse som förutspåddes, när den stora pristävlingen utlystes i fjol somras. I dag på morgonen hade tio förslag inlämnats, men ett 50-tal till väntas i eftermiddag, då tävlingstiden utgår.

Beräkningen görs av tävlingsfunktionären, förste kommunskrivare Herman, vid parkavdelningen, som tar emot förslagen, och bygger på det antal handlingar som utlämnats. Bland de tio avlämnade förslagen är ett från Finland, annars är det mest stockholmare som uppvaktat hittills.

I nästa vecka bryts förslagen och hängs sedan för att bedömas av prisnämnden. Det är meningen att allmänheten skall få ta del av tävlingsbidragen vid en utställning på vårkanten. Den skall ordnas i gamla orangeribyggnaden i Haga bakom Koppartälten.

Den prissumma som skall fördelas uppgår till 25.000 kr. Högsta pris är 8.000 och det lägsta 3.000 kr.

Olle Holmdahl · Lars Molin · Kaj Jurland · Nils Dahlquist · Arvid Löfkvist · Bengt Ingerwall · Göran Ekberg · Roland Andersson · Sven Genell · Anders Nyborg

Dödströtta pojkar ned till Åre

Spännande minuter innan det var klart att alla var med välbehållna

FRÅN EXPRESSENS UTSÄNDE MEDARBETARE

ÅRE (Expressen). Dödströtta och överhöljda med snö och rimfrost kom de 22 saknade Malmöpojkarna vid 9-tiden i morse ner till Fjällgården i Åre efter sitt nattliga äventyr på Åreskutans topp. I spetsen gick fjällräddningspatrullen, Stig Bäcklund, Olle Olsson och Gösta Malmsten, som hade varit ute hela natten i rykande snöstorm för att leta efter pojkarna.

Kapten Alvar Medin och den andre ledaren för skoltruppen C. G. Sandgren såg trötta och missmodiga ut när de kom ned och inte heller så litet generade.

Kokat kaffe

— Men sade de, vi är välbehållna samtliga och det har strängt tagit inte gått någon nöd på oss. Vi har varit inne i Toppstugan hela natten och vi har även kunnat koka kaffe. Toppstugan var givetvis låst, när vi kom dit upp. men det fanns en hammare och en yxa utanför, så vi kunde slå upp dörren och ta oss in och det blev sannolikt vår räddning.

På uppmarschen till Åreskutan i går kom vi till Tvärråstugan vid 16-tiden och vid 17-tiden var vi uppe vid stugan. Då slog vädret om på några sekunder under den sista delen av uppmarschen. Det blev rykande snöstorm och dimma och vi såg inte handen framför oss. Trots allt försökte vi gå ned igen, men det lyckades inte. Vi fick återvända till stugan och det var naturligtvis det klokaste vi kunde göra.

Där finns ingen riktig eldstad, men vi lyckades ändå hålla temperaturen vid 13 grader. För övrigt var ju ungdomarna väl utrustade och varmt klädda.

Vid 3-tiden natten mot lördagen skymtade vi från toppstugan ett ljus, sannolikt från någon av patrullerna, som gått åt Björnängehållet. Vi försökte signalera med en ficklampa, men det visade sig omöjligt att fånga uppmärksamheten, då avståndet var rätt stort.

Vi är givetvis ledsna över allt rabalder vi ställt till med, när vi nu är här sista dagen, men vi är en erfarenhet rikare. Detta faktum trycker även deltagarna i fjällräddningspatrullen på och det tycker för övrigt alla Åreborn också.

Vad man förvånat sig över är att skoltruppen fortsatte sin marsch upp till Åreskutan, trots att två vana ortsbor uttryckligen varnade dem för att fortsätta marschen.

Ulf Sörhede · Lennart Unell

P. O. Andersson · Kuno Lindstedt

N. E. Björklund · J.-E. Lundquist

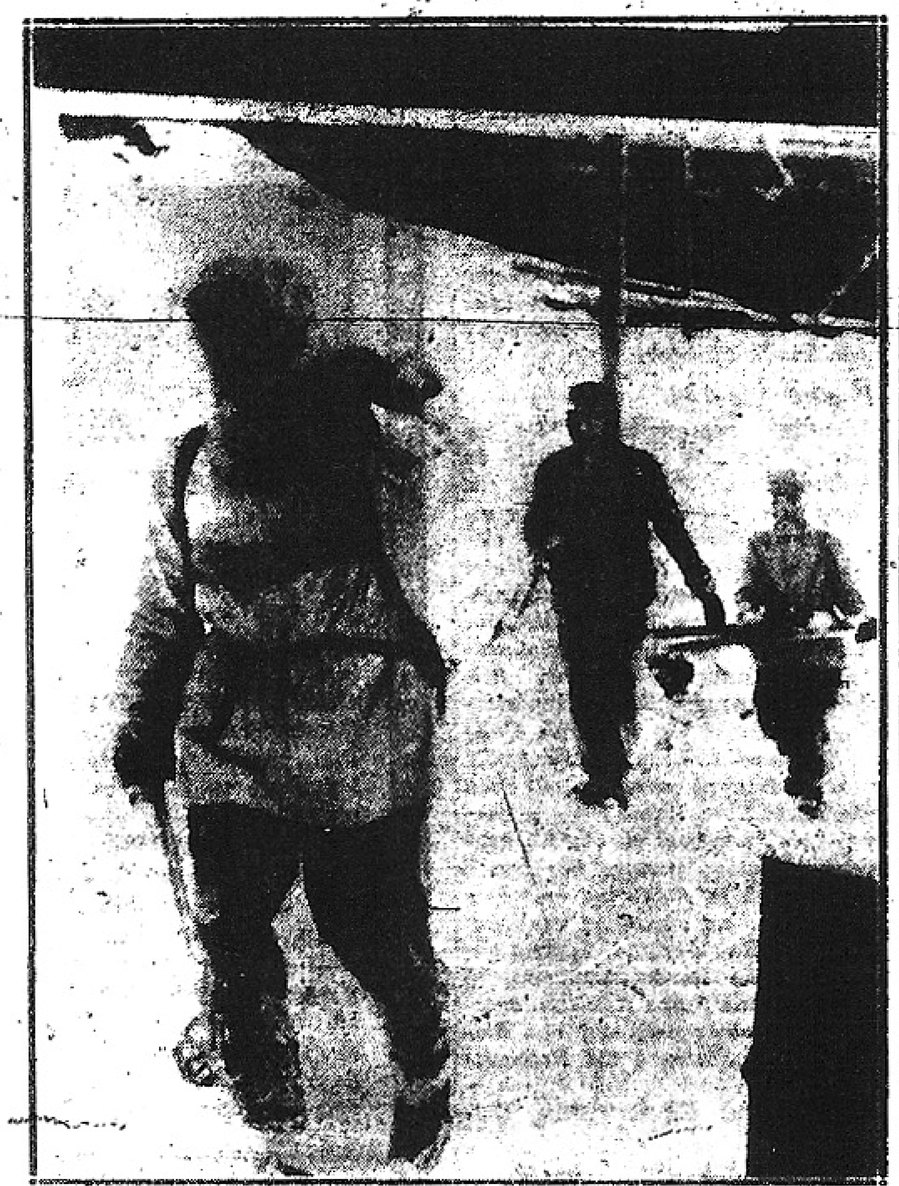

● Lars Molin, Bengt Ihrewall och Roland Andersson kommer ner till Åre efter äventyrsnatt på toppen på Skutan.

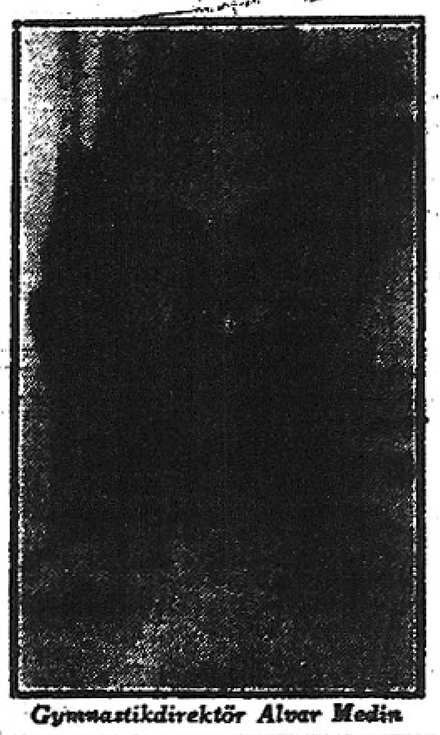

Gymnastikdirektör Alvar Medin

De 22

I utflykten deltog följande eleven:

Jan-Erik Lundqvist,
Bengt Ingerwall,
Arvid Löfqvist,
Nils Dahlqvist,
Lars Mohlin,
Anders Nyborg
Sven-Ive Persson
Kay Jurland,
Sven Genell,
Torsten Landberg,
Nils-Erik Björklund
K. J. Paulsson,
Roland Andersson,
Göran Ekberg.
Olle Holmdahl,
Rolf Clemensson,
Lennart Uhnell,
P. O. Andersson,
Kuno Lindstedt,
Ulf Sörhede.

Ledare är kapten Arvid Medin samt kamrer Karl-Gustav Sandgren från Skurup i Skåne.

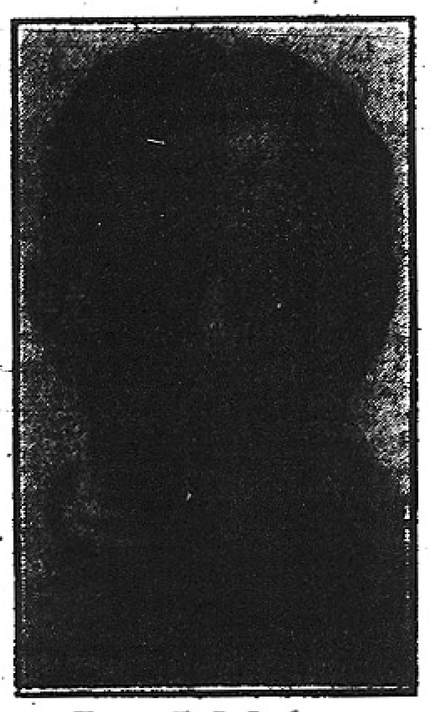

Kamrer K. G. Sandgren

Hemskt snusk i kvackarfabrik läkare larmar medicinalstyret

Förste stadsläkaren i Norrköping A. Melander har hos medicinalstyrelsen ifrågasatt omedelbar stängning av Spjuts tekniska fabrik

Fabriken säljer alla slags kvacksalverimediciner i form av teer, piller, tabletter, salvor och lösningar. Den är inrymd i källaren i en villa.

Vid inspektionen var golven belagda med lager av smuts. Maskiner och redskap hade antagligen inte blivit rengjorda på mycket lång tid. De råvaror som användes vid fabrikationen låg i lådor och säckar, vilka var placerade hullen om buller.

I en binge — där man uppgavs förvara mjölksocker, låg stora tussar av något slags vaddmaterial, som man tydligen använde för isolering e. dyl. I något som skulle föreställa analyslaboratorium befann sig allt i en enda röra.

Företaget synes, säger läkaren, delvis vara baserat på gårdskarlen som skall handha åtminstone viss del av fabrikationen.

Västra Tureberg fick buss i dag

Tureberg och Helenelund fick i dag sin nya busslinje på nya riksvägen, som stått på önskelistan sedan ett 20-tal år tillbaka. Samtidigt blev det också bättre förbindelser för Ursviks- och Hässelbybor.

Den nya linjen 22 som skall gå från Norra Bantorget under rusningstid går alltså väster om järnvägen utmed Järvafältet till Töjnan och tillgodoser den befolkning i västra delen av Tureberg och Helenelund som har sitt arbete i Stockholm. Linjen trafikeras även på söndagarna.

Linje 12 är en anslutningslinje mellan Ursvik och Duvbo torg, där byte får ske till nuvarande 2:an. Den har kommit till för att betjäna Ursviksborna, som på detta sätt får en bättre förbindelse med Sundbyberg över den nya vägen som blev färdig i fjol. Även den trafikeras vissa tider på söndagarna.

Vidare har linje 3 fr. o. m. i dag fått ändrad sträckning mellan Berghamnsvägen över Glädjen till Blomsterkungsvägen, allt i Hässelby. Den sträckan trafikeras med fyra turer i vardera riktningen under rusningstid.

Slutligen har en ny buss satts in på söndagen till Löwenströmska lasarettet från Norra Bantorget på de tider som sammanfaller med besökstiderna på sjukhuset.

Luftvärnssoldat fuskade med feber

En värnpliktig vid Lv 3 har till den grad ogillat de kroppsövningar som för den friske och vapenföre är förenade med värnplikten, att han anmält sig sjuk och före läkarvisitationen "knackat upp" termometern från 36,9 till 31,1.

Meningen var att man skulle ut och skjuta kanon på Väddö skjutfält, men den värnpliktige räknade med att slippa och få ligga på sjukhuset i stället.

Nu råkade kvicksilverpelaren dela på sig vid den omilda knackningen, och den värnpliktige blev avslöjad omedelbart.

— Inte fullt så lustigt som det låter, säger åklagaren i målet. Den värnpliktige kommer sannolikt att åtalas för försök till svikande av försvarsplikt. Straffsatserna för det slags brottet är ganska höga. Två års straffarbete är maximum i fred och fyra år vid krig.

Rekordmånad på kriminalen

Det framgår av inbrottsstatistiken för februari som dock ännu icke är fullt komplett att Stockholmskriminalens inbrottsrotel haft en rekordmånad. 139 personer har sammanlagt gripits under månaden, och av dessa har 46 häktats och 11 i stället för att häktas återförts till skilda straffanstalter.

På själva inbrottskommissionen är det 104 som gripits, tidigare rekordet var 96. På den kommissionen har 37 personer häktats mot ett tidigare rekord på 32.

Stulet gods har man återfunnit till ett värde, som hittills beräknats till 122.000 kr. Siffran kommer att stiga sedan flera avdelningar inkommit med sina uppgifter. Rekord för roteln är 158.000 kr., som sattes vid upprullningen av kuppen i Bonniervillan för några månader sedan.

Normalt återfinns gods till ett värde av 20.000 kr. per månad. Siffran stiger några enstaka gånger över 50.000 och har varit nere i 9.000.

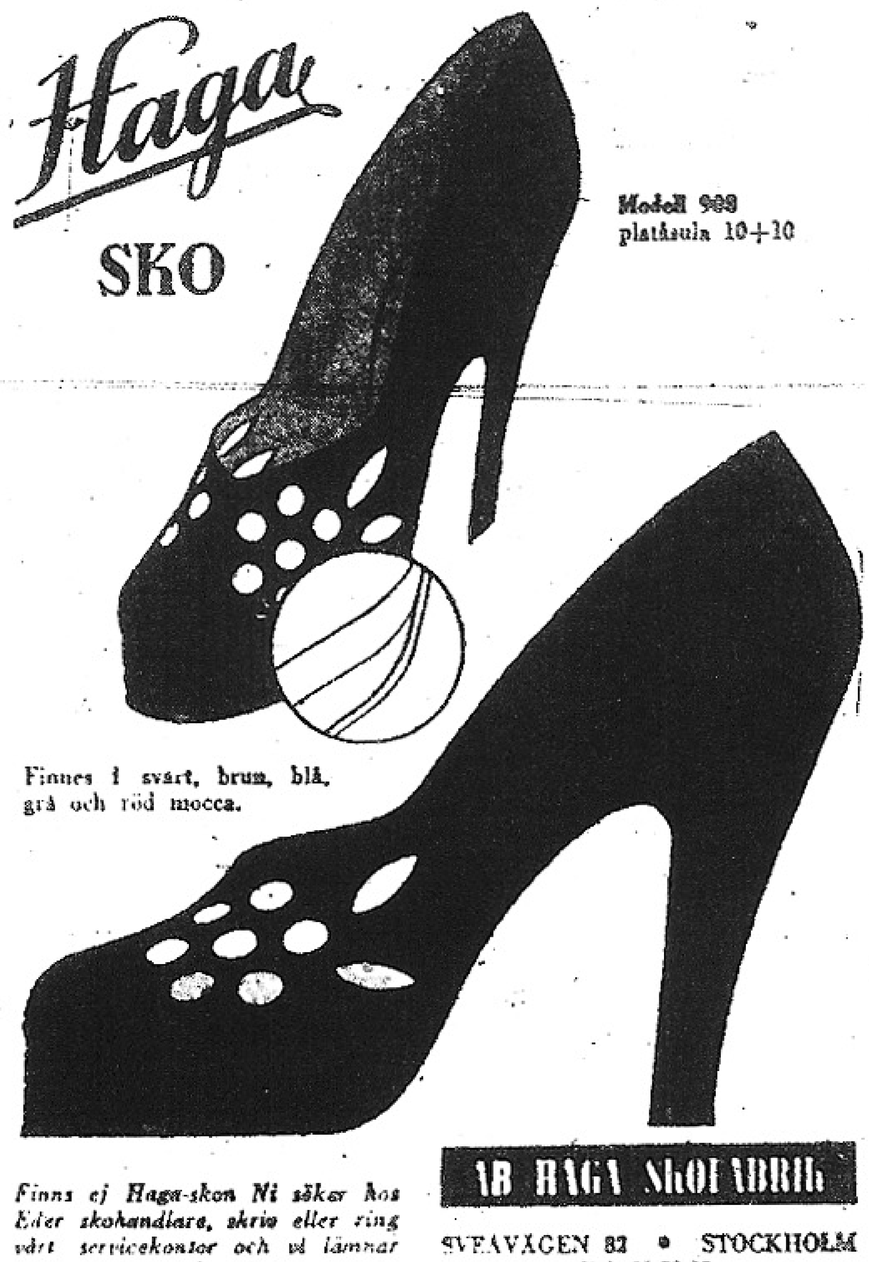

Finns ej Haga-skon Ni söker hos Eder skohandlare, skriv eller ring vårt servicekontor och vi lämnar uppgift på var skon finns.

AB HAGA SKOFABRIK
SVEAVÄGEN 82 • STOCKHOLM
Tel. 31 78 25